

Milan Chovanec
ministr vnitra

Praha 9. července 2015
Č. j. MV- 94277-4/OAM-2015

Vážený pane poslanče,

Reaguji na Vaši interpelaci ze dne 8. června 2015 týkající se případného zajištění kontroly státních hranic České republiky v souvislosti s přílivem uprchlíků do Evropy.

- 1. Pokud by došlo k výraznému zhoršení bezpečnostní situace v EU a zvýšil se počet uprchlíků, kteří by se pohybovali po EU, je schopna Policie ČR (případně další složky) zajistit účinnou kontrolu státních hranic ČR? Jsme schopni pomocí současných sil monitorovat vnitřní hranice ČR tak, abychom věděli, kdo vstupuje na české území, zejména pokud se jedná o imigranty pohybující se mimo klasické hraniční přechody?*

Základním stavebním kamenem schengenské spolupráce je princip, že vnitřní hranice lze překročit v jakémkoliv místě, aniž by se prováděla hraniční kontrola osob bez ohledu na jejich státní příslušnost.

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 562/2006 ze dne 15. března 2006, kterým se stanoví kodex Společenství o pravidlech upravujících přeshraniční pohyb osob (Schengenský hraniční kodex) nicméně umožňuje:

- členskému státu výjimečně znovu zavést ochranu celých svých vnitřních hranic nebo konkrétních úseků těchto hranic, vyskytne-li se v schengenském prostoru závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost tohoto státu (čl. 23 Schengenského hraničního kodexu);
- členským státům znovu zavést ochranu vnitřních hranic v mimořádných situacích ohrožujících celkové fungování schengenského prostoru z důvodu přetrvávajících závažných nedostatků týkajících se ochrany vnějších hranic, a pokud tyto situace představují závažnou hrozbu pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost v schengenském prostoru nebo v některých jeho částech (de facto se jedná o dočasné vyloučení ze schengenské spolupráce); v tomto

případě je nezbytné doporučení Rady, které vychází z návrhu Komise; o předložení takového návrhu doporučení Radě mohou požádat Komisi členské státy (čl. 26 Schengenského hraničního kodexu).

Celková doba znovuzavedení ochrany vnitřních hranic, včetně jakéhokoli prodloužení, nepřesáhne šest měsíců v prvním případě a dva roky ve druhém případě.

Samotný fakt migrace uvnitř schengenského prostoru není důvodem pro dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic (kontrol na vnitřních hranicích) a pro přijetí takového opatření musí být přítomná závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost. Posouzení dopadu hrozeb a pravděpodobného dopadu takového opatření by měl provést k tomu kompetentní orgán (Policie ČR, zpravodajské služby v prvním případě a Komise ve druhém případě).

Česká republika je jako každý jiný členský stát schopna dočasně znovu zavést ochranu svých vnitřních hranic, pokud by se vyskytla závažná hrozba pro veřejný pořádek nebo vnitřní bezpečnost. Charakter současné situace nasvědčuje spíše tomu, že by mohlo být přijato opatření na celoevropské úrovni tak, aby nebylo ohroženo fungování schengenského prostoru jako celku.

K průběžnému monitorování bezpečnostní situace v příhraničí slouží společná centra policejní a celní spolupráce, na jejichž činnosti se vždy podílejí zástupci obou sousedních států. Policejní a celní orgány v rámci této činnosti provádějí cílené kontroly na základě získaných poznatků. Systematické monitorování osob překračujících vnitřní hranice se z podstaty schengenské spolupráce neprovádí.

Systematické monitorování vnitřních hranic České republiky za účelem zjištění, kdo vstupuje na území České republiky po celé délce pozemních hranic, lze provádět pouze v rámci dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Rozsah a doba trvání dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic přitom nesmí překročit míru, která je nezbytně nutná jako reakce na závažnou hrozbu.

Ochrana hranic spočívá jednak v provádění kontrol na hranicích, jednak v ostraze hranic. Pro provádění kontrol na vnitřních hranicích by byly využity současné kapacity Policie ČR. Pro ostrahu vnitřních hranic by bylo v případě „uzavření zelené hranice“ (možnost překračování pozemních vnitřních hranic pouze na určených místech) možné na základě nařízení vlády využít podpůrně kapacit Armády ČR.

V podmínkách současné frekvence dopravy v schengenském prostoru je stoprocentní monitorování pozemních vnitřních hranic po celé jejich délce de facto nemožné, a to i při dočasném znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. K eliminaci bezpečnostních rizik tak musí být použity jiné prostředky, zejména cílené kontroly a mezinárodní policejní spolupráce.

V této souvislosti je třeba připomenout, že dočasným znovuzavedením ochrany vnitřních hranic nedojde k zamezení přílivu uprchlíků do Evropy, ale primárně

k monitorování a řízení jejich pohybu. Při provádění kontrol na vnitřních hranicích lze odepřít vstup osobám jen ve specifických případech a z principu se netýká osob, které požádají o mezinárodní ochranu.

- 2. Jaké prostředky finanční, personální a technické by potřebovala Policie ČR (případně další složky), aby byla zajištěna účinná kontrola státních hranic a abychom byli schopni zabránit, že českou státní hranici nebudou překračovat nekontrolovaně uprchlíci?*

Při vstupu do schengenského prostoru se Česká republika zavázala, že ochranu vnitřních hranic ze zásady provádět nebude, a tomu přizpůsobila i finanční, personální a technické prostředky. Jakémukoliv rozhodnutí o změně finančních, personálních nebo technických prostředků musí předcházet důkladná a přesvědčivá analýza nezbytnosti a přiměřenosti takové změny, včetně hodnocení jejích dopadů.

Dočasné znovuzavedení ochrany vnitřních hranic představuje výjimečné opatření, které lze přijmout pouze v mimořádných situacích. Česká republika dosud takové opatření nikdy nepřijala. Finanční, personální a technické zajištění tohoto opatření je součástí příslušného krizového typového plánu.

- 3. Ze své zkušenosti starosty pohraniční obce vím, že účinná kontrola státních hranic dnes zajištěna v žádném případě není. Vzhledem k tomu, že dnes jsou síly Policie ČR zcela vytíženy současnými úkoly, je zřejmé, že by Policie nestačila v případě náhlého kolapsu plnohodnotně zajistit monitoring hranic a tím zajistit vnitřní bezpečnost ČR. Chci se zeptat, jestli existují nějaké modely spolupráce např. s Armádou ČR pro případ krize. Chtěl bych se také zeptat, zda by bylo takové vytížení AČR únosné a jaké by si vyžádalo finanční a personální náklady.*

Při vstupu České republiky do schengenského prostoru byly přijaty organizační a legislativní mechanismy zajišťující bezpečnostním složkám možnost účinné reakce na jakékoliv zhoršení bezpečnostní situace. Jejich součástí je rovněž možnost zapojení Armády ČR v rozsahu, který bude respektovat požadavek na profesionální provádění ochrany hranic.

Základními dokumenty jsou *Národní schengenský plán 2014*, který byl schválen usnesením Vlády ČR č. 198 dne 2. dubna 2014, a tzv. *typový plán* pro případ dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic zpracovaný ve spolupráci Ministerstva vnitra a Policie ČR pro jednotlivé úseky vnitřních hranic a se zřetelem na možnou různou intenzitu prováděných opatření.

Finanční a personální náklady zapojení Armády ČR by potom závisely na rozsahu jejího zapojení, které bude odpovídat potřebám v konkrétních situacích.

- 4. Chtěl bych se také zeptat, zda si myslíte, že je ve výše uvedených bodech třeba nějaká úprava stávajících českých zákonů (např. zapojení AČR do ochrany vnitřních hranic)?*

V únoru 2015 byl předložen vládě k projednání návrh nového zákona o ochraně státních hranic České republiky, jenž na národní úrovni doplňuje evropskou právní úpravu dočasného znovuzavedení ochrany vnitřních hranic. Armádu ČR lze podle dnešní právní úpravy do ochrany vnitřních hranic zapojit. Další legislativní změny nebyly dosud shledány jako nezbytné.

S pozdravem

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke, positioned in the center of the page.

Vážený pan

David KÁDNER

poslanec Poslanecké sněmovny

Parlamentu ČR

P R A H A